

Essi Nevo

YRITYKSEN PERUSTAMINEN BARCELONAN ALUEELLE

Liiketalouden koulutusohjelma
Markkinoinnin ja viestinnän suuntautumisvaihtoehto
2012

YRITYKSEN PERUSTAMINEN BARCELONAN ALUEELLE

Nevo, Essi
Satakunnan ammattikorkeakoulu
Liiketalouden koulutusohjelma
Toukokuu 2012
Ohjaaja: Vuokko, Leena
Sivumäärä: 34
Liitteitä:

Asiasanat: Espanja, Barcelona, yrittäjyys, yritysmuodot, yritystoiminta

Tämän työn tavoitteena oli koota yksinkertaiset ohjeet yhteen tavalla, joka palvelisi henkilöitä jotka suunnittelevat yrityksen perustamista Espanjaan. Työn avulla oli tarkoitus hankkia tietoa itselleni, sekä selventää prosessin etenemistä ja näin kenties helpottaa yrittäjyydestä kiinnostuneiden lähtöä Espanjaan. Tutkimuksessa on selvitetty esimerkiksi espanjalaiset yritysmuodot ja niiden erot suomalaisiin yritysmuotoihin, tarvittavat luvat Espanjassa asumiseen ja elinkeinon harjoittamiseen sekä mistä nämä luvat haetaan.

Työhön on sovellettu teoriaa yrityksen toiminta-ajatuksesta ja liikeideasta, yritystoiminnan aloittamisesta, yrityksen perustamisesta Espanjaan sekä espanjalaisista yritysmuodoista. Työ on suunnattu erityisesti Katalonian seudulle ja Barcelonaan, joten olen esitellyt myös alueellisia eroja Katalonian ja suomalaisille tutun Aurinkorannikon välillä.

Aikaisemmin Espanjassa on ollut hyvin tärkeää ja lähes välttämätöntä tietää ja tuntea juuri oikeat tahot, jotta asiat toimisivat yrittäjyyden kannalta halutulla tavalla. Suomessa yrittäjät saavat yritystoiminnan alkuvaiheissa yhdenvertaista kohtelua, Espanjassa ollaan vasta pääsemässä tähän pisteeseen.. Tämän työn tarkoitus on jatkossa palvella Espanjassa yritystoiminnasta kiinnostuneita ja alueelle saapuvia uusia yrittäjiä.

STARTING A BUSINESS IN BARCELONA AREA

Nevo, Essi

Satakunta University of Applied Sciences

Degree Programme in Business Administration

May 2012

Supervisor: Vuokko, Leena

Number of pages: 34

Appendices:

Keywords: Spain, Barcelona, entrepreneurship, company forms

The thesis work objective was to develop a statistical model that would serve people who are planning to setting up business in Spain. The thesis was intended to obtain information for myself to clarify the progress of the process and thus may facilitate an interest in entrepreneurship departure to Spain. The study has been clarified for example, the Spanish business models, and the differences between the Finnish company forms, permits needed for the VAT in Spain, and housing for a business as well as to where such permits are applied.

The thesis has been applied to the theory of the company's mission and business idea, enterprise, business of credit institutions, to start a business in Spain and the Spanish community. The work is aimed specifically at the region of Catalonia and Barcelona, so I have presented to the regional differences in the Catalan and Finnish Sun Coast Entrepreneurs, and similarities between the two of them.

Previously as stated, in Spain has been a very important and almost essential to know and feel just right for parties to make things work a business-as desired. In Finland, business entrepreneurs receive equal treatment in the early stages, in Spain we are just getting to this point at hand. This thesis is intended to continue to serve the people who are interested in Spain for entrepreneurship and arriving in the territory of new Entrepreneurs.

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	5
2	YLEISTÄ ESPANJASTA.....	6
2.1	Itsehallintoalueet.....	7
2.2	Päivärytmi.....	7
2.3	Tapakulttuuri liike-elämässä.....	8
3	KATALONIA JA BARCELONA.....	10
4	YRITYS ESPANJAAN.....	13
4.1	Toiminta-ajatus ja liikeidea.....	14
4.1.1	Toiminta-ajatus.....	14
4.1.2	Liikeidea.....	15
5	YRITYKSEN PERUSTAMINEN ESPANJAAN.....	15
5.1	Euroopan Unionin säädökset.....	17
5.2	Ilmoitukset ja luvat.....	20
5.2.1	NIE- numero.....	20
5.2.2	Residencia.....	21
5.3	Yrityksen perustamiseen liittyvät luvat.....	21
5.4	Gestoria.....	22
6	ESPANJALAISET YRITYSMUODOT.....	23
6.1	Yritysmuodon valinta.....	23
6.1.1	Empresario Individual – Yksityinen elinkeinonharjoittaja.....	24
6.1.2	Sociedad Civil – Yksityinen yhtiö.....	25
6.1.3	Sociedad Anonima (S.A) – Osakeyhtiö.....	25
6.1.4	Sociedad Limitada (S.L) – Pienosakeyhtiö.....	26
6.1.5	Sociedad Limitada Nueva Empresa – Uusi pienosakeyhtiö.....	27
6.1.6	Sociedad Colectiva – Avoin yhtiö.....	28
6.1.7	Comunidad de Bienes – Yhteisyritys.....	28
6.1.8	Sociedad Comanditaria – Kommandiittiyhtiö.....	28
7	YRITYKSEN OSTAMINEN VS. PERUSTAMINEN.....	30
7.1	Yrityksen ostaminen.....	30
7.2	Yrityksen perustaminen.....	31
8	YHTEENVETO.....	31

1 JOHDANTO

Valitsin työni aiheen henkilökohtaisesta kiinnostuksesta Espanjaa ja Katalonian aluetta kohtaan. Tutkimuksen tarkoituksena on selventää pääpiirteittäin juuri yrityksen perustamiseen liittyviä seikkoja. Työssä esitellään käytetyimpiä espanjalaisia yritysmuotoja ja niiden samankaltaisuudet, ja erot suomalaisiin yritysmuotoihin. Myös eri yritysmuotojen perustamistoimenpiteet käydään läpi. Lisäksi tutkimuksessa vertailaan lyhyesti valmiin yrityksen ostamisen ja uuden yrityksen perustamisen välisiä etuja ja haittoja, sillä myös jo olemassa olevan yrityksen ostaminen saattaa olla joissakin tapauksissa varteenotettava vaihtoehto.

Yrityksen perustamisessa Espanjan ja Suomen välillä on isoja eroja, eivätkä asiat Espanjassa toimi useinkaan samalla tavalla ja tehokkuudella, kuin mihin Suomessa olemme tottuneet. Aikaisemmin oli erittäin tärkeää ja lähes välttämätöntä tietää ja tuntea oikeat tahot, jotta yritys-toiminnan sai käynnistymään. Prosessi saattoi olla myös todella kallis ja useimmiten se vei kohtuuttomasti aikaa. Yrityksen perustamiseen liittyviä toimenpiteitä on kuitenkin Espanjassa pyritty helpottamaan ja yksinkertaistamaan keskitettyjen asiointipisteiden avulla. Näitä asiointipisteitä on ollut olemassa vasta joulukuusta 2009 lähtien eikä niistä löytynyt juurikaan kirjoitettua materiaalia, joten olen pyrkinyt esittelemään asiointipisteiden toimintaa parhaani mukaan.

Tutkimus on tyyliltään kirjoituspöytä tutkimus, joka on tehty jo olemassa olevan kirjoitetun materiaalin pohjalta. Tietoa Espanjasta ja yrittäjyydestä löytyy, mutta valmiiksi yhteen koottua tietoa yrityksen perustamiseksi Barcelonan alueelle ei vielä ollut. Haasteeksi jäi näin ollen etsiä riittävästi aiheeseen liittyvää luotettavaa tietoa, ja koota tämä tieto opinnäytetyöksi.

Kirjoituspöytä tutkimus saattaa olla nopea ja kustannustehokas tapa pureutua tutkittavaan ongelma-alueeseen. Tärkeätä on kuitenkin olla tietolähteiden suhteen kriittinen ja hyödyntää vain luotettavia ja ajan tasalla olevia tietolähteitä. Kirjoituspöytä tutkimuksen eduiksi voidaan katsoa sen alhaiset kustannukset, sekä vähäinen vaiva ja ajan säästö. Rajoitteita puolestaan ovat tiedon luotettavuus ja sen alkuperä. (Mäntyneva 2008, 29- 30)

2 YLEISTÄ ESPANJASTA

Espanjan kokonaispinta-ala mukaan lukien Baleaarit, Kanariansaaret ja Afrikan puolella sijaitsevat Ceuta ja Melilla, on 504 782 km². Espanjan rajanaapureita ovat Portugali, Ranska, Andorra ja Marokko ja sen tärkeimmät luonnonvarat ovat rautamalmi, hiili, suola ja elohopea. Aikavyöhyke Espanjassa on CET ja asukasluku on noin 40,50 miljoonaa (arvio 2010).

Espanjan suurimmat kaupungit ovat pääkaupunki Madrid (noin 3,2 miljoonaa asukasta) ja Barcelona (1,6 milj.). Seuraavaksi tulevat Valencia (797 000), Sevilla (704 000) ja Zaragoza (626 000). Vuotuinen väestönkasvu on noin 0,0045 prosenttia (arvio 2010). Syntyvyys on 9,54 / 1000 ja kuolleisuus 10,08 / 1000, elinajanodote puolestaan on 80,18 vuotta (arviot 2010).

Virallinen kieli koko maassa on espanja eli castellano, lisäksi alueittain puhutaan katalaania, galitsian kieltä ja baskia. 94 prosenttia espanjalaisista on uskonnoltaan roomalaiskatolisia ja muut uskonnot jakautuvat jäljelle jäävän kuuden prosentin osalta.

Maan virallinen nimi on Reino de España eli Espanjan kuningaskunta, ja sen maatunnus on ES. Valtiomuodoltaan Espanja on parlamentaarinen kuningaskunta, ja sen päämiehenä toimii Kuningas Juan Carlos I. Espanjassa on käytössä alue- ja paikallishallinto, joka sisältää 17 autonomista aluetta (comunidad autónoma) ja kaksi autonomista kaupunkia, sekä 50 maakuntaa (provincia).

(Finpro www- sivut 2011 [Espanjan maaraportti 2010])

2.1 Itsehallintoalueet

Kuva 1, Espanjan itsehallintoalueet (Spain info www-sivut 2011)

Itsehallintoalueiden lisäksi Espanjassa on 50 maakuntaa, joissa on omat pääkaupunkinsa. Espanjan kaksi autonomista kaupunkia ovat Ceuta ja Melilla, jotka sijaitsevat Afrikan rannikolla. Laajin autonomia on Baskimaalla, Kataloniassa, Galicialla ja Andalucialla. Niiden erityisasema on kirjattu Espanjan perustuslakiin ja vahvistettu kansanäänestyksillä. Espanjassa on kansallisia vapaa- ja pyhäpäiviä, lisäksi jokaisella provinssin pääkaupungilla on yleensä kaksi omaa juhlapäivää vuodessa. Pyhäpäivät saattavatkin vaihdella maan eri osissa. (Suomen suurlähetystön www- sivut 2011)

2.2 Päivärytmi

Espanjan ja Suomen kulttuurierot näkyvät normaalielämässä jo päivärytmissä. Espanjassa ei noudateta suomalaisille tuttua kahdeksasta neljään - rytmiä, vaan työpäivä alkaa tyypillisesti yhdeksältä tai kymmeneltä. Siestaa vietetään kello 13.00 ja 17.00 välillä, joskin suurimmissa kaupungeissa siestan viettäminen alkaa olla harvinaisempaa. Isot yritykset pitävät ovensa auki koko päivän ja noudattavat ns. toimistoaikaa. Pienet perheyrietykset taas viettävät siestaa lähinnä käytännön syistä, sillä

työpäivä jatkuu usein myöhäiseen iltaan. Siestan aikana espanjalaiset viettävät ruokautuntia ja syövät joko tavernoissa tai kotonaan. Kaupat ovat tavallisesti auki noin iltakahdeksaan asti, pienet tavernat taas sulkeutuvat kun asiakkaita ei enää ole. Ruokaravintolat avautuvat vasta noin kello 19.00, sillä espanjalaiset syövät illallista yleensä noin iltayhdeksältä. Ravintolat ovat auki niin kauan kuin asiakkaita riittää. Myös yöelämä poikkeaa huomattavasti suomalaisesta tavasta, sillä yökerhoihin mennään usein vasta aamukolmelta ja ne ovat auki aamukuuteen tai seitsemään. Päivärytmi espanjassa on siis huomattavasti iltapainotteisempaa kuin Suomessa. (Espanjan tietojä palvelukeskuksen www- sivut 2012)

2.3 Tapakulttuuri liike-elämässä

Espanjassa henkilö- ja ystävyysuhteilla on suuri merkitys kaupankäynnissä, ja tämän vuoksi liikekumppani kannattaa valita hyvin. Kun edustaja on kerran valittu, espanjalaiset pysyttelevät mielellään samassa henkilössä. Perinteinen liikkeenjohtotyylly on konservatiivinen ja hierarkkinen ja myös ulkomaalaisilta odotetaan muodollista käyttäytymistä. Tosin nuorempi sukupolvi on käytökseltään jo vapaamuotoisempaa.

Liiketapaamisiin kannattaa saapua täsmällisesti, vaikka espanjalainen vastapuoli tulisikin myöhässä. 15 -30 minuutin myöhästyminen on epävirallisissa tilaisuuksissa tavallista.

Kauppakielenä on perinteisesti espanja, mutta englanti on Euroopan Unioniin liittymisen myötä yleistynyt nopeasti. Espanjaa on hyvä osata kuitenkin jonkin verran ja esimerkiksi käyntikortit on järkevää laatia molemmilla kielillä. On myös hyvä huomioda, että turistikohteiden ulkopuolella englanninkielentaito on espanjalaisilla usein vähäistä.

Mikäli liiketapaaminen on sovittu pidettävän lounaan äärellä, on tapaamiseen järkevää varata reilusti aikaa. Liikeasioista ei ensinnäkään keskustella heti tapaamisen alussa ja lisäksi espanjassa ruokailulla on isompi merkitys kuin Suomessa ja se on ennen kaikkea sosiaalinen hetki.

Yleisin lomakuukausi on elokuu, jolloin on vaikeata tavoittaa ihmisiä. Pienimmät yritykset voivat olla elokuussa suljettuina tai toimivat vajaalla henkilöstöllä.

Monille espanjalaisille kansallistunto liittyy voimakkaammin omaan autonomiaan kuin koko maahan, erityisesti Kataloniassa ja Baskimaassa on voimakas kansallishenki.

Espanjalaiset kertovat mielellään maastaan, joten kannattaa perehtyä hyvin maan historiaan ja kulttuuriin sekä alueellisiin erikoispiirteisiin (esim. ruokalajit). Espanjan kulttuuriperintö on saanut vaikutteita useilta kansoilta kuten kelteiltä, roomalaisilta, arabeilta jne. Espanjalaiset ovat myös innokkaita keskustelijoita ja seurustelijoita; suosittuja keskustelunaiheita ovat politiikka ja urheilu. Ulkomaalaisen kannattaa kuitenkin olla varovainen keskusteltaessa politiikasta. Muita vältettäviä keskustelunaiheita ovat mm. härkätaistelu ja uskonto. Jalkapallo on espanjassa vakava asia jota lähes kaikki seuraavat, ja tämä saattaa vaikuttaa esimerkiksi palvelujen saatavuuteen pelin aikana.

Espanjalaiset ovat kiinnostuneita tietämään Suomesta, joskin Suomea tunnetaan keskimäärin vielä suhteellisen vähän. Suomen EU-jäsenyys ja espanjalaisten matkailijoiden sekä esim. vaihto-opiskelijoiden kasvaneet määrät Suomessa ovat selvästi lisänneet maamme tuntemusta. (Finpro www-sivut 2011[Espanjan maaraportti 2010])

3 KATALONIA JA BARCELONA

Katalonian (Cataluña, katalaaniksi Catalunya) itsehallintoalue rajoittuu pohjoisessa Ranskan rajaan ja Andorraan, idässä Välimeren, etelässä Valencian itsehallintoalueeseen ja lännessä Aragoniaan. Katalonialla on noin 580 km pitkä rantaviiva Välimeren rannalla.

Kuva 2, Katalonian maakunnat (Wikimedia Commons www-sivut 2011)

Katalonian itsehallintoalue jakautuu neljään maakuntaan, joita ovat Barcelona, Girona, Lleida ja Tarragona. Katalonian pääkaupunki on Barcelona. Katalonian paikallinen itsehallintoelin on Generalitat de Catalunya (espanjaksi Generalidad de Cata-

luña), joka on käytännössä paikallishallitus, jolla on oma pääministerinsä eli "presidenttinsä", president (espanjaksi presidente). Katalonia on virallisesti kaksikielinen alue. Toinen puhuttu kieli espanjan lisäksi on katalaani. Vuoden 2003 tilastojen mukaan 53,5 % väestöstä puhuu espanjaa äidinkielenään ja 40,4 % taas katalaania. Päivittäisessä käytössä katalaani taas on yleisempi kieli lähinnä sitä suojaavien paikallisten kielilakien vuoksi.

Maakunnista Barcelona on väkiluvultaan selvästi suurin ja siellä on yli viisi miljoonaa asukasta. Muissa maakunnissa on kussakin alle miljoona asukasta. (espanja.org – www- sivut 2011)

Kataloniaa hallinnoi Generalitat, jonka päämaja sijaitsee Palau de la Generalitatilla, Barcelonan vanhan kaupungin sydämessä. Maakunnan parlamentti puolestaan sijaitsee Parc de la Ciutadellalla. Barcelonan kaupungilla on erillinen hallintonsa, ja Barcelonan kaupungintalo, Casa de la Ciutat, sijaitsee Generalitatia vastapäätä. Katalonia on kouluttanut alueelle omia poliisivoimia, jotka ovat nyt syrjäyttäneet Espanjan valtakunnalliset poliisivoimat suurimmassa osassa Kataloniaa.

Katalonialaiset ovat konservatiivisia, ja kuten monissa muissakin maissa, maalla asuvat ihmiset ovat vielä vanhanaikaisempia kuin kaupungissa asuvat. Katalonialaiset ovat myös melko vakavia ja työn suhteen ahkeria ihmisiä. Osa Katalonian kansasta haluaisikin mieluummin tulla yhdistetyiksi pohjoiseurooppalaisten, kuin muiden espanjalaisten kanssa, joita he pitävät laiskoina. Katalonia on yksi Espanjan rikkaimmista maakunnista, ja he ovatkin kritisoineet tilannetta, jossa he maksavat valtion kassaan enemmän kuin saavat itse vastinetta.

Katalonialaiset noudattavat tarkasti perinteitään ja perhe on tärkeä elementti. Sunnuntain lounas yhdessä perheen kanssa on tärkeä traditio, ja työviikollakin mahdollisimman moni menee kotiinsa viettämään ruokatuntia. Tämä aiheuttaa ruuhkaa liikenteessä. Kaupat sulkeutuvat noin iltakahdeksan aikoihin ja kuudesta eteenpäin kadut täyttyvät ihmisistä. Illallinen ja viihdetapahtumat alkavat noin klo. 22.00. Kataloniasa on kuitenkin paineita siirtymiselle muusta Euroopasta tuttuun päivärytmiin (business hours). (Williams 2006, 38)

Barcelonan kaupunki sijaitsee kahden joen, Llobregatin ja Besoksen, välissä ja yhdeltä sivulta se rajoittuu Collserolan kukkuloihin, joissa sijaitsee myös Tibidabon huvipuisto. Tibidabo- kukkulalta lähtee myös köysirata, joka kulkee kaupungin yläpuolella. Barcelona on yksi Väli-meren tärkeimmistä satamakaupungeista ja Espanjan merkittävin kaupunki heti Madridin jälkeen. Barcelona kilpailee pääkaupunki Madridin kanssa niin kulttuurissa, kaupankäynnissä kuin urheilussakin, ja sijaintinsa vuoksi se on alttiimpi ulkoisille vaikutuksille kuin sisämaassa sijaitseva pääkaupunki. Tämä on tehnyt Barcelonasta kenties hieman nykyaikaisemman ja luovemman kaupungin verrattuna vanhoilliseen Madridiin, ja tästä barcelonalaiset ovat ylpeitä. Barcelonan sanotaan myös olevan Euroopan merkittävin kaupunki modernismin ajan rakennusten suhteen.

Barcelonassa on paljon historiallisesti merkittäviä rakennuksia, kuten Palau Nacional, Barcelonan katedraali ja Sagrada Familia. Näiden vastapainoksi löytyy myös uudempia rakennuksia, kuten kuuluisa akvaario, Port Olympic ja Barcan kotistadion Camp Nou. Barcelonan historialliselta pääkadulta La Ramblalta löytyy useita 1800-luvulla rakennettuja rakennuksia, ja lähes jokainen kadun varrella sijaitseva rakennus kiinnittää vierailijan huomion. Ramblalta ei löydy juuri mitään ”tavallista”. La Ramblan rannan puoleisessa päädyssä sijaitsee Columbuksen monumentti, ja kadun toinen pää loppuu Placa de Catalonia aukioon.

Vuonna 1992 Olympialaisia varten rakennetun Port Olympicin tärkeimmät maamerkit ovat kaupungin korkeimmat pilvenpiirtäjät. Näiden lisäksi rantaviiva on täynnä ravintoloita ja baareja, ja Olympic onkin tätä nykyään kaupungin suosituin illanviettopaikka. Myös Barcelonan Grand Casino sijaitsee Port Olympicissa. Port Olympicissa on myös palmujen koristama hiekkaranta, joten tämä satamakeskus tarjoaa jokaiselle jotakin. (Williams, 2006, 54)

4 YRITYS ESPANJAAN

Suomalaisia on perinteisesti viehättänyt Espanjan suotuisa ilmasto ja rento elämäntapa. Espanjassa asuu noin 5,6 miljoonaa ulkomaalaista, mikä on noin 12 % väestöstä. Suurimmat ulko-maalaisten ryhmät ovat romanialaiset (0,8 miljoonaa), marokkolaiset (0,71 miljoonaa), ecuadorilaiset (0,41 miljoonaa), britit (0,37 miljoonaa) ja kolumbialaiset (0,29 miljoonaa). Lisäksi maassa on paljon laittomia maahanmuuttajia. (Suomen suurlähetystön www-sivut 2011)

Suomalaiset ovat suurimmaksi osaksi asettuneet Aurinkorannikon turistikohteisiin. ”Yleisesti esitettyjen arvioiden mukaan Costa del Solilla asuu jopa 30 000 suomalaista yli kuukauden vuodessa.” (Suomi-Espanja seuran www-sivut 2007) Tarkkaa määrää ei ole tiedossa, ja virallisten väestötietojen mukaan Espanjassa asuu noin 5000 suomen kansalaista. Katalonian alueella suomalaisia on huomattavasti vähemmän, eikä sinne ole muodostunut Aurinkorannikon kaltaista suomalaisyhteisöä. Katalonia on siis hyvä vaihtoehto, jos suunnitelmissa on muutto Espanjaan, mutta suomalaisten täyttämä alue ei kiinnosta. Vastaavasti Katalonian alueelta ei ole saatavilla palveluja suomen kielellä samaan tapaan kuin Aurinkorannikolta. Englanninkielisiä kouluja löytyy esimerkiksi Barcelonasta, joten täysin espanjankielen varassa ei Kataloniassakaan tarvitse selviytyä.

Katalonian alue on hyvin teollistunutta ja edustaa mielestäni niin sanotusti nykyaikaisempaa osaa Espanjasta. Ilmasto ei ole läpi vuoden aivan yhtä lämmin kuin Costa del Solilla, mutta suotuisa kuitenkin. Mikäli Espanjaan muuttoa haikaileva ei halua asua suomalaisyhteisössä, vaan sopeutua vieraaseen kulttuuriin, Barcelona on varteenotettava vaihtoehto. Kulttuurishokki Barcelonaan asettauduttaessa ei kenties ole yhtä suuri kuin jossakin etelä-Espanjan kaupungissa. Vaikka ulkoisia yhtäläisyyksiä Suomen kaupunkiin ei löydykään, Barcelona on selvästi modernimpi ja selkeämpi kuin osa etelämpänä sijaitsevista kaupungeista. Barcelonassa koulutetun suomalaisen on myös mahdollista työllistyä useammalle alalle, kuin lähes kokonaan turismin varassa olevissa Aurinkorannikon kaupungeissa. Aurinkorannikon turistikohteissa työskentelevillä henkilöillä Espanjan kesäkausi saattaa vierähtää ohi työntäyteisesti. Toki turisti-kausi on Barcelonassakin kuumimmillaan samaan aikaan, mutta miljo-

nakaupungissa, joka on täynnä nähtävyyksiä, turistit ovat enemmän hajautuneet kuin kaupungeissa, jotka ovat pelkkiä rantakohteita.

4.1 Toiminta-ajatus ja liikeidea

Kaikilla yrityksillä tulee olla toiminta-ajatus ja liikeidea. Yrityksen on kyettävä tuottamaan asiakkailleen konkreettista hyötyä. Toiminta-ajatus, joka Suomessa voi olla tuottava, ei ole sitä välttämättä Espanjassa. Tämän vuoksi on tärkeää selvittää kohde-ryhmä, joka tarvitsee kyseistä tuotetta tai palvelua, sekä onko kohdemaassa yritykselle sopiva markkinarako. (Sutinen & Viklund 2005, 55- 57)

4.1.1 Toiminta-ajatus

Toiminta-ajatuksen määrittely on yrityksen ensimmäinen strateginen valinta ja strategisen suunnittelun lähtökohta. Yrityksen perusfilosofia, eli miksi ja keitä varten yritys on olemassa, missä liiketoiminnassa ollaan mukana ja liiketoiminnan keskeiset periaatteet ilmenevät kaikki toiminta-ajatuksesta. Sen on oltava toiminnallinen ja ka-tettava muun muassa seuraavat kohdat:

- o määriteltävä yrityksen perussuunta
- o heijastettava asiakkaan tarpeita
- o olla selkeä, mutta ei liian tiukka
- o olla mielellään pysyvä

Toiminta-ajatus tulee konkretisoida ja paloitella liikeideaksi, joka puolestaan kertoo, miten yritys toteuttaa perusideaansa päämääriinsä pyrkiessään. Liikeidea on siis toiminta-ajatusta yksityiskohtaisempi, jäsentynyt kuvaus yrityksen tavasta menestyä ja tuottaa voittoa valitulla toimialalla. (Haaga- helia www-sivut 2011)

4.1.2 Liikeidea

Liikeidea taas kertoo mitä tuotteita ja palveluita yritys tarjoaa, mikä on sen kohderyhmä, miten palveluita tai tuotteita tarjotaan, mikä on sen ansaintalogiikka ja miten se erottautuu kilpailijoistaan omintakeisesti.

Yksinkertaistettuna yrityksen liikeidean tulee vastata kolmeen kysymykseen: mitä, kenelle ja miten. Ensimmäinen kohta kertoo mistä tuotteesta tai palvelusta on kysymys, mitä asiakkaille siis tarjotaan. Mikä on tuotteen idea ja mitkä ovat sen vahvuudet, sekä kuinka se vastaa asiakkaan tarpeisiin.

Kenelle- kohta esittelee tuotteen tai palvelun kohderyhmän. Ketkä ovat tuotteen todennäköisiä käyttäjiä, tai ihanneasiakkaita. Mikä on segmentti, jolle tuotetta tai palvelua kannattaa tarjota.

Kohta ”Miten?” vastaa kysymyksiin, joihin kaksi edellistä kysymystä eivät vielä vastanneet. Miten tuotetta tai palvelua kannattaa tarjota valitulle segmentille, mitkä ovat kanavat, sekä millä resursseilla liikeidea on tarkoitus toteuttaa. Lisäksi on vielä tehtävä selkeä työnjako. (Sutinen & Viklund 2005, 55- 57)

5 YRITYKSEN PERUSTAMINEN ESPANJAAN

Periaatteessa yrittäminen on samanlaista maasta riippumatta. Yritystoiminnan tavoitteena on tuottaa omistajalleen voittoa, ja harjoittaa kannattavaa liiketoimintaa oltiinpa missä päin maailmaa tahansa. Erityistä huomiota on kuitenkin kiinnitettävä liiketoiminnan alaan: se mikä Suomessa on kannattavaa, ei välttämättä tuota voittoa Espanjassa. (Westerdahl 2001, 232) Esimerkiksi Suomessa voi monessa kaupungissa olla kysyntää urheilubaarille, jossa istuskelun lomassa voi katsoa urheilua screeniltä. Espanjassa taas lähes jokaisessa pikku tavernassa on iso taulutelevisio, josta urheilua, yleensä jalkapalloa, on mahdollista seurata.

Euroopan Unionin määräyksissä todetaan, että jäsenmaiden kansalaiset voivat vapaasti ryhtyä yrittäjiksi missä EU-maassa tahansa, kuitenkin sillä edellytyksellä, että he täyttävät samat vaatimukset kuin maan omat kansalaiset. (Euroopan Komission www- sivut 2011)

Henkilö, joka toimii Suomessa yksityisyrittäjänä millä alalla tahansa, paitsi niin kutsutuissa suojatuissa ammateissa, voi aloittaa saman toiminnan myös muussa Euroopan Unionin jäsen-valtiossa, eikä mikään maa voi rajoittaa tätä omalla lainsäädännöllään. On kuitenkin olemassa kaksi poikkeusta; tietyt tehtävät julkisen palvelun saralla sekä maan yleiseen turvallisuuteen liittyvät tehtävät. Näiden tehtävien parissa suomalaisella ei ole samoja mahdollisuuksia työskennellä kuin espanjalaisella. (Westerdahl 2001, 235- 236)

Perustettiinpa yritys mihin maahan tahansa, kaikki yritykset eivät aina menesty ponnisteluista huolimatta. Tässä kohtaa hyvän ja loppuun asti mietityn liikeidean merkitys korostuu. Vaikka liikeidea olisikin hyvä, on hyvä muistaa, että harva yritys tuottaa tulosta heti liiketoiminnan aloittamisen jälkeen. Vieraassa maassa toiminnan käynnistyminen ja oikeiden väylien löytäminen esimerkiksi markkinoinnin suhteen voi siis kestää, joten yrittäjän on varauduttava tähän. Kohdemaassa saattaakin olla järkevää kääntyä jonkin paikallisen asiantuntijan puoleen.

Yritystoimintaa aloitellessa on hyvä pohtia muutamia avainkysymyksiä:

- Mitä eri yritysmuotoja on olemassa, ja mikä niistä sopisi parhaiten minulle?
- Mitä lupia aloitteleva yrittäjä tarvitsee kohdemaassa?
- Mistä ja mitä kautta haetaan luvat itselle ja yritykselle?
- Mihin viranomaisiin otetaan yhteyttä ja missä järjestyksessä?
- Kenen puoleen käännytään, jos oma kielitaito ei riitä?
- Mitä tehdä ja mistä hakea apua ongelmatilanteissa?

Kielitaitokysymystä ei kannata sivuuttaa kun kohdemaana on Espanja. Vaikka englanninkielentaito maassa paranee jatkuvasti, on järkevää hakea paikallista apua yritystä perustettaessa. Espanjassa myös byrokratia saattaa usein toimia hieman eri ta-

valla kuin Suomessa, joten asian-tuntijan apu tulee tarpeeseen. (Suomen yrittäjien www- sivut 2011)

5.1 Euroopan Unionin säädökset

Sijoittautumisvapaus ja palvelujen tarjoamisen vapaus ovat Euroopan Unionin keskeisiä periaatteita palvelujen yhtenäismarkkinoilla. Näiden periaatteiden nojalla EU:n alueella yrittäjänä toimivat voivat perustaa yrityksen siinä maassa, jossa palvelua tai tuotetta tarjotaan. Lisäksi on mahdollista tarjota palvelua rajojen yli muihin EU-maihin, esimerkiksi puhelimitse, internetin välityksellä tai suoramarkkinoinnin avulla ilman, että varsinaista toimipistettä perustetaan.

Euroopan Unionin tekemien toimien myötä yrityksen perustamista on pyritty helpottamaan ja nopeuttamaan luomalla keskitettyjä asiointipisteitä. Näissä pisteissä yrittäjän on joulukuusta 2009 lähtien ollut mahdollista hoitaa kaikki tarvittavat muodollisuudet – kuten rekisteröinnin, veroasiat, alv- ja sosiaaliturva-asiat, luvat, ilmoitukset ja ympäristöluvut, sekä fyysisesti toimistossa tai virtuaalisesti verkkopalvelussa. Palveludirektiivi määrää myös, että vuoden 2007 lopusta alkaen uuden yrityksen rekisteröintiin kuluva aika lyhennetään yhteen viikkoon, sekä vähennetään uuden yrityksen perustamisesta perittäviä maksuja. Sääntöjä ja määräaikoja noudatetaan entistä paremmin, mutta maiden välillä on suuria eroja.

Vuonna 2009 pienillä ja keskisuurilla yrityksillä Euroopan Unionin maissa keskimääräinen perustamisaika oli 8 päivää ja kustannus 417 €. Kehitystä vuodesta 2007 oli tapahtunut, sillä vastaavat luvut silloin olivat 12 päivää ja 485 €. Valitettavasti kehitys Espanjassa ei ole mennyt haluttuun suuntaan, vaan perustamisaika ja – kustannukset ovat edelleen vuotta 2008 edeltävällä tasolla. Espanjassa yrityksen perustaminen onnistuu yhdessä paikassa, ja vuonna 2009 kustannukset olivat 617 €, mutta perustamisaika on Espanjassa EU-maiden huonoin 28- 29 päivää.

Katalonian alueella keskitettyjä asiointipisteitä on yhteensä kuusi. Barcelonassa asiointipiste on Generalitat de Catalunya, eli Katalonian alueen hallitus, jonka jo aikaisemmin mainitsin. Virallinen katuosoite Generalitat de Catalunyalle on Sant Honorat

1-3, Palau de la Generalitat. Myös jokaisesta Katalonian maakunnasta löytyy oma asiointipisteensä. (Euroopan komission www-sivut 2011)

Keskitetyt asiointipisteet tunnetaan Espanjassa nimellä ventanillas unicas empresariales, eli suomennettuna ”luvat yhdeltä tiskiltä”. Palvelu on toiminut aikaisemmin kauppakamarien alaisuudessa, ja ensimmäinen ventanilla unica empresarial avautui jo vuonna 1999 Valladolidisiin. Tämä kauppakamarin ja teollisuuden kehittämä, ja julkishallinnon ministeriön perustama VUE- verkosto on luonut integroidun järjestelmän, joka antaa yrittäjille informaatiota ja neuvoja yrityksen perustamiseen liittyvissä vaiheissa. VUE -toiminnon avulla oli myös tarkoitus alentaa yrityksen perustamiseen liittyviä kustannuksia, sillä palvelu oli hallituksen tukema ja siten ilmainen. (Hobbs 2004, 98- 111)

Seuraavassa taulukossa näkyy, kuinka EU:n palveludirektiivin tavoitteet ovat toteutuneet Euroopan maissa. Taulukossa näkyy maan nimen jälkeen keskitetyn asiointipisteen nimi ja sen jälkeen toimiiko asiointipiste tavoitteiden mukaisesti. Tämän jälkeen näkyy yrityksen perustamiseen kuluva aika ja viimeisenä kustannukset. Punaisella pohjalla olevat kohdat ovat niitä, jotka eivät vielä täytä palveludirektiivin tavoitteita. Taulukon alla näkyvät keskiarvot. Espanjassa vain yrityksen perustamiseen kuluva aika ei täytä vaatimuksia.

(Taulukko 1, Euroopan Komission www-sivut 2011)

One stop shop to start-up a company (1)				
	Name	Fully operational*	Time required to start-up a company (1)	Cost to start-up a company (1) **
Belgium	Guichet agréé d'entreprises	YES	1.5	517 €
Bulgaria	Registry Agency	YES	3-7	56 €
Czech Republic	Central Registration Offices (CRO)	NO*	15	345 €
Denmark	Danish Commerce and Companies Agency (DCCA)	YES	2	0 €
Germany	Starter-Center	NO*	4,5	166 €
Estonia	https://ekanded.eer.ee or Notaries	YES	2	185 €
Ireland	Companies Registration Office (CRO)	NO*	2-5	50 €
Greece	Directorate of Development at the prefectures (KYE)	NO*	15	1,101 €
Spain	Ventanilla Única Empresarial (VUE) + PAIT for Ltd.	YES	28-29	617 €
France	Centres de formalités des entreprises (CFE)	YES	4	84 €
Italy	"Sportello unico"	YES	4	2,673 €
Cyprus	OSS at Ministry of Commerce, Industry and Tourism	YES	5	265 €
Latvia	Register of Enterprises	NO*	4	205 €
Lithuania	Centre of Registers	YES	6	130-289 €
Luxembourg	Guichet unique d'entreprises	YES	14	1,000 €
Hungary	County Courts	YES	2	392 €
Malta	Registrar of Companies - Malta Financial Services Authority (MFSA)	NO*	5-8	210 €
Netherlands	www.antwoordvoorbedrijver.nl	NO*	2	1,040 €
Austria	WKO Gründerservice	YES	11	385 €
Poland	Tax Offices	NO*	20-23	369-488
Portugal	Enterprise Formality Centres (CFE)	YES	1	300-360 €
Romania	Counties Trade Registers	YES	3	100-125 €
Slovenia	VEM	YES	3	0 €
Slovakia	Trade licence offices, companies register	NO*	12	335 €
Finland	Trade Register	YES	8	330 €
Sweden	Foretagsregistrering	YES	16	185 €
United Kingdom	Companies House & Business Link	YES	6	33 €

Compliant	18	9	23
Non compliant	9	18	4

Average	7,70 days	€ 417
----------------	------------------	--------------

5.2 Ilmoitukset ja luvat

Espanjaan muuttava henkilö tarvitsee pidempiaikaista oleskelua varten NIE- numeron ja todistusmuotoisen asiakirjan vakituisesta asumisesta Espanjassa (entinen Residencia). Nämä mahdollistavat muun muassa omaisuuden hankkimisen, pankkitilin avaamisen ja verojen maksamisen Espanjassa. Kaikkien henkilöiden, jotka asuvat Espanjassa yli kolme kuukautta vuodessa, on anottava Residenciaa. (Asesoria MOP Consulting www-sivut 2011)

5.2.1 NIE- numero

NIE eli Numero de Identidad de Extranjero on sananmukaisesti “ul-komaalaisen henkilötunnus”. EU- maan kansalainen saa NIE- numeron helposti anomalla. Numeroa varten täytetään hakemus, jonka saa poliisilaitoksen ulkomaanosastolta (Departamento de Extranjeros), jonne hakemus myös jätetään. Hakemuksen yhteydessä tarvitaan myös al-kuperäinen passi ja kaksi passikuvaa. NIE-numeron hakemista suosittelaa erityisesti silloin, jos aikoo avata pankkitilin tai hankkia asunnon, auton tai jonkin muun kulkuneuvon, jolloin se on välttämätön verojen maksussa. NIE- numero ei tuo mukanaan mitään vastuita tai oikeuksia, mutta sen hankkimista on syytä harkita aina, jos oleskelee edes jonkin aikaa Espanjassa. Residenciaa haettaessa NIE- numeron saa automaattisesti mukana. (Asesoria MOP Consulting www-sivut 2011)

NIE- numeroa tarvitaan esimerkiksi seuraavissa toimenpiteissä:

- o Pankkitilin avaamiseen
- o Kiinteistöä ostettaessa, myytäessä tai vakuutettaessa
- o Luoton tai asuntolainan hakemisessa
- o Maksettaessa veroja
- o Palkanmaksuun
- o Käytettäessä osa-aikaisen työn välittäjiä
- o Liiketoimintalupaa hankkiessa tai yritystoimintaa aloitettaessa
- o Sosiaalipalveluihin rekisteröitymisessä
- o Ajokorttia haettaessa

(Angloinfo www-sivut 2011)

5.2.2 Residencia

Espanjankielen sana Residencia tarkoittaa koti- tai asuinpaikkaa. Ulkomaalaisen kohdalla Residencia merkitsee rekisteröintiä sisäministeriön alaiseen ulkomaalaisrekisteriin ja vakituista asumista maassa. Rekisteröinti hoidetaan asuinkunnan kansallisen poliisin ulkomaalais-osastolla (Comisaria de Policia Nacional). 1.4.2007 tulleen muutoksen johdosta EU-kansalaisille ei kuitenkaan myönnetä Residencia- korttia, vaan jo aiemmin mainittu todistusmuotoinen asiakirja. Tämä asiakirja on anottava, mikäli aikoo oleskella Espanjassa kauemmin kuin kolme kuukautta. EU- kansalaiselle asiakirjan anominen on vain muodollinen ilmoitusmenettely ja residencia- todistus on voimassa toistaiseksi, sitä ei siis tarvitse uusaa. Residencia- asiakirja tuo mukanaan myös au-tomaattisesti NIE- numeron, joten Espanjaan muuttavan ei ole tarpeellista hankkia molempia erikseen. (Asesoria MOP Consulting www-sivut 2011)

5.3 Yrityksen perustamiseen liittyvät luvat

Perustamisasiakirjan ja rekisteröinnin lisäksi yrityksen perustamiseen liittyy monia asioita. Seuraavaksi käsitellään muutamia keskeisimpiä yrittämisen tai elinkeinonharjoittamisen aloittamiseen liittyviä asioita.

Valtio

1. Verotoimistoon eli Haciendain on tehtävä ilmoitus liiketoiminnan aloittamisesta ja anottava liiketunnusta.
2. Sosiaaliturvaviranomaisille, Seguridad Social, tehdään aloitusilmoitus, Alta en el Regimen especial de Automonos, jolla taataan mahdolliset terveystieteuskuspalvelut sekä sairaalahoidot.
3. Yrityksen työntekijät on ilmoitettava sosiaaliturvan piiriin.
4. Perustettava yritys on rekisteröitävä kaupparekisteriin, eli Registro Mercantil. (Westerdahl 2001, 235)

Kunta

1. Kunnalta haetaan liiketilan avauslupaa, ja Licencia de apertura- ha-kemus jätetään siihen kuntaan, missä liiketoimintaa on tarkoitus harjoittaa.
2. Espanjassa on IVA- maksu, joka vastaa Suomen arvonlisäveroa. Ilmoitus näistä maksuista tehdään neljä kertaa vuodessa ja lisäksi tehdään kerran vuodessa vuosi-ilmoitus. Aikaisemmin liiketoiminnasta maksettiin kunnalle vuosittainen elinkeinovero, Impuesto de Actividades Economicas (IAE), mutta tätä on suurelta osin jo poistunut.
3. Licencia de Obras on kunnalta anottava rakennuslupa, mikäli toimintaa varten tarvitaan liiketila ja se halutaan remontoida.
(Espanja info www-sivut 2011)

Euroopan Unionin säädösten mukaan ilmoitukset sekä valtio- että kuntatasolla tulisi pystyä hoitamaan yhdellä kertaa Generalitat de Catalunyassa, eli Barcelonan asiointipisteessä. Yrityksistäni huolimatta en saanut Euroopan Komissiolta varmistusta asiaan, mutta koska määräaika muutokselle on umpeutunut, on oletettavaa, että perustamisasiat ovat hoidettavissa yhdessä paikassa.

5.4 Gestoria

Gestoria tarkoittaa suomeksi asiointi- tai palvelutoimistoa. Gestorian käyttö on ollut erittäin suositeltavaa ennen keskitettyjen asiointipisteiden olemassaoloa, sillä Espanjassa on paljon byrokratiaa. Ammatillaisen avulla eri lupien saaminen ja ilmoitusten hoitaminen on käynyt huomattavasti helpommin, kuin jos asioita olisi hoitanut itse. Etenkin kielitaidottomalle Espanjan virastoissa asioiminen on erittäin hankalaa.

Keskitettyjen asiointipisteiden myötä Gestorian merkitys vähenee. Kun yrityksen perustamiseen liittyvät asiat ovat hoidettavissa yhdessä paikassa, on ulkomaalaisenkin kohtalaisen helppoa saada asiat kuntoon itse. Asiointipisteistä luultavasti löytyy englanninkielentaitoista henkilö-kuntaa, joten myös Gestorian kielellinen merkitys tulkina tulee vähenemään. (Hobbs 2004, 102- 103)

6 ESPANJALAISET YRITYSMUODOT

Espanjassa on helppoa aloittaa toiminta yksityisenä elinkeinonharjoittajana tai ammatinharjoittajana halutessaan. Espanjassa on kuitenkin useampia eri yritysmuotoja ja pääperiaatteiltaan ne voidaan jakaa kahteen pääryhmään: elinkeinonharjoittajiin, *empresarios individuales* ja yrityksiin, eli juridisiin henkilöihin, *empresarios sociales*.

Tyypillisin esimerkki yksityisestä elinkeinonharjoittajasta ovat pienet kauppaliikkeet ja kahvilat tai tavernat, jotka työllistävät vain muutaman henkilön. Lisäksi monet ammatinharjoittajat, kuten sähköasentajat, lääkärit ja asianajajat toimivat yksityisinä elinkeinonharjoittajina. (Westerdahl 2001, 233, 330)

6.1 Yritysmuodon valinta

Yksi yrittäjän ensimmäisistä päätöksistä on yritysmuodon valinta. Eräs tärkeimmistä asioista on löytää tasapaino hallinnon yksinkertaisena pitämisen ja omien varojen suojaamisen välillä. Yhtä ainoa oikeata yritys-muotoa ei ole, sillä jokaisella projektilla on omat erityispiirteensä ja vaatimuksensa. On kuitenkin tärkeää muistaa, että päätös yritysmuodosta määrittelee millainen on yksittäisten osakkeenomistajien vastuu, maksettavan veron muoto sekä investoidun pääoman määrä.

Henkilökohtaisen vastuun rajoittamiseksi on toimittava yrityksenä. Yritysmuodon valinta riippuu kuitenkin useista eri tekijöistä, kuten siitä, onko perustamassa uuden yrityksen vai ostamassa jo olemassa olevan. Ovatko kohderyhmänä turistit, paikalliset vai maahanmuuttajat? On myös mietittävä, mitkä ovat yrittäjän omat taidot ja kiinnostuksen kohteet. (Hobbs 2004, 133- 144)

Monet ulkomaalaiset aloittavat turisteille tai maahanmuuttajille suunnatun toiminnan, mutta useimmiten yrittäjällä ei ole varaa jättää paikallisia markkinoita huomiotta. Isona riskinä on se, ettei yrityksellä riitä asiakkaita turistikauden ulkopuolella eli matalasesongin aikaan, joskus jopa korkeasesongilla voi olla asiakkaita pulaa. Yritystä perustettaessa on kuitenkin tärkeintä miettiä kannattavuutta; onko tarjotulle

tuotteelle tai palvelulle markkinoita ja onko yrittäjän mahdollista kilpailla alueen vastaavien tuotteiden tai palvelujen kanssa. (Hobbs 2004, 39)

Seuraavat yhtiömuodot ovat yleisimmin käytettyjä espanjassa:

- o Yksityinen elinkeinonharjoittaja – Empresario Individual
- o Yksityinen yhtiö – Sociedad Civil
- o Osakeyhtiö – Sociedad Anonima S.A
- o Pienosakeyhtiö – Sociedad limitada S.L
- o Uusi pienosakeyhtiö – Sociedad limitada Nueva Empresa
- o Avoin yhtiö – Sociedad Colectiva
- o Yhteisyritys – Comunidad de Bienes
- o Kommandiittiyhtiö – Sociedad Comanditaria

6.1.1 Empresario Individual – Yksityinen elinkeinonharjoittaja

Tämä yritysmuoto on suomalaisittain toiminimen ja kommandiittiyhtiön väliltä, ja arkikielellä sitä kutsutaan myös Autonomoksi. Aloituspääomaa ei ole erikseen määritelty, eikä sitä myöskään edellytetä. Vaatimuksena autonomon perustamiseksi on 18 vuoden ikä ja se, ettei ole edunvalvonnassa. Apteekkareiden, asianajajien, arkkitehtien, lääkäreiden ja hoitajien on lisäksi osoitettava, että heidän koulutuksensa ja työkokemuksensa ovat Espanjan lakien määräämällä tasolla. Erillisiä työ-lupia ei tarvita, sillä Espanja on Suomen tavoin Euroopan Unionin täys-jäsenmaa. Empresario Individual- muotoisessa yrityksessä yksityinen elinkeinonharjoittaja on taloudellisesti täydessä vastuussa liiketoimintansa veloista, ja maksaa myös itse omat sosiaaliturvamaksunsa. Sosiaaliturvamaksu peritään Espanjassa kerran kuukaudessa, ja se on pienimmillään noin 207 €. Minimimaksulla ei saa kuitenkaan työttömyys-turvaa ja mahdollisen sairausajan korvaus on erittäin pieni. (Espanjainfo www-sivut 2011)

Tämän yritysmuodon parhain puoli on se, että itsenäiset ammatinharjoittajat voivat tehdä itse omat päätöksensä, eikä heidän tarvitse vastata toimistaan kenellekään muulle. Yksityisen elinkeinonharjoittajan taloudelliset velvoitteet ovat myös huomattavasti yksinkertaisempia yrityksiin verrattuna, sillä maksettavat verot rajoittuvat

henkilökohtaiseen tuloveroon ja arvonlisäveroon. Huonoin puoli ammatinharjoittajana toimimisessa on se, että yrityksellä ei ole osakeyhtiön suojaa jos se menee konkurssiin, vaan yrittäjä on henkilökohtaisesti vastuussa kaikista liike-toimistaan. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että yrittäjän mistä tahansa saama tulo, sekä esimerkiksi asunto voidaan realisoida ja käyttää yrityksen velkojen maksamiseen. Vaikka yritysmuodon nimi viittaa yhteen henkilöön, ei yrittäjän tarvitse toimia yksin, vaan hän voi palkata työntekijöitä. (Hobbs 2004, 136- 137)

6.1.2 Sociedad Civil – Yksityinen yhtiö

Sociedad Civilia kutsutaan kommandiittiyhtiön tapaan henkilöyhtiöksi, sillä osakkaat vastaavat yhtiön veloista henkilökohtaisesti, samoin kuin autonomossa. Yhtiömiesten vastuu on siis rajaton ja yhteisvastuullinen, jonka vuoksi tämä yhtiömuoto sopii parhaiten yritykselle, jossa osakkaiden henkilökohtainen työpanos, kokemus ja keskinäinen luottamus ovat toiminnan perustana. (Hampshire 2004, 43)

6.1.3 Sociedad Anonima (S.A) – Osakeyhtiö

Sociedad Anonima vastaa Suomen Oyj:tä, ja on Espanjassa usein käytetty yhtiömuoto sellaisilla yrityksillä, joiden liikevaihto on suuri. Tämä yhtiömuoto on suositeltava kokeneille yrittäjille, jotka tekevät suuria investointeja. Säädetty minimipääoma Sociedad Anonimaa perustettaessa on 60 101, 21 €, ja vähintään 25 % tuosta summasta on oltava maksettuna perustamishetkellä. S. A:n osakkeenomistajat voivat olla minkä tahansa maan kansalaisia tai yrityksiä, eikä osakkeenomistajien vähimmäismäärä ole Espanjan lainsäädännössä määritelty. S.A perustetaan notaarin luona. Tämän jälkeen perustamisasiakirja rekisteröidään kaupparekisteriin jolloin yritys saa lainvoiman. (Hobbs 2004, 139- 140, Morrison 2006, 56- 57)

Merkittävin erottava tekijä muista yhtiömuodoista on se, että vain Sociedad Anonimassa omistusoikeus voi vaihtua vapaasti, ja näin ollen vain S. A- muotoinen yritys voidaan listata pörssiin. Tässä yhtiömuodossa omistusoikeus on jaettu osakkeisiin, ja osakkeenomistajien vastuu rajoittuu heidän sijoittamansa pääoman määrään. (Suomen Yrittäjät www-sivut 2011)

6.1.4 Sociedad Limitada (S.L) – Pienosakeyhtiö

Sociedad Limitada on pienosakeyhtiö, ja se luokitellaan Sociedad Anoniman tavoin pääomayhtiöksi. Myös S. L:n perustaminen edellyttää vaadittua minimipääomaa, joka on kuitenkin huomattavasti pienempi kuin S. A:n perustamiseen vaadittava pääoma. Vaadittavan osakepääoman pienuus onkin yksi Sociedad Limitadan merkittävistä eduista ja siksi se on erityisesti sellaisten pk- yritysten ja perheyhtiöiden suosiossa, joiden toiminta ei edellytä merkittävää pääomapanosta. (Suomen Yrittäjät 2011)

S. L on helpoin ja huolettomin yhtiömuoto astua yritysmaailmaan ilman suurempia riskejä. Lisäksi yhtiömuodon voi vaihtaa myöhemmin Sociedad Anonimaksi, mikäli yritystoiminta lähtee hyvin käyntiin. (Hobbs 2004, 43)

Sociedad Limitada ei ole jaettu S. A:n tapaan osakkeisiin, vaan osuuk-siin tai osallistumisyksiköihin, joita ei noteerata pörssissä. Osallistumisyksiköiden ei tarvitse olla samankokoisia, ja siksi niillä voi olla erilaiset äänimäärät. Yhtiön omistajat vastaavat yhtiön taloudesta sijoittamallaan pääomalla. Sociedad Limitada on byrokraltaan yksinkertaisempi yhtiömuoto kuin Sociedad Anonima. Yhtiö perustetaan escrituralla, eli perustamiskirjalla ja koko osakepääoma pitää olla maksettuna perustamishetkellä. Minimipääoma S. L:n perustamiseksi on 3005, 06 €. Enimmäispääomaa ei ole rajoitettu ja siksi jotkut isommat yritykset valitsevat tämän yhtiömuodon. Ainoastaan yksi osakkeenomistaja on pakollinen, eikä niiden määrälle ole ylärajaa. (Hobbs 2004, 140- 141)

Sociedad Limitadaan on mahdollista perustaa myös äänettömiä yksiköitä, mutta niiden enimmäisrajaksi on määritelty puolet yhtiön pääomasta. Sociedad Anoniman osakkeet ovat vapaasti siirrettävissä, kun taas Sociedad Limitadan osallistumisyksiköitä ja osuuksia ei voida siirtää kuin toisille omistajille, tai omistajan perheenjäsenille, eli vanhemmille tai lapsille. Lain mukaan osuuksien omistajilla eli yrityksen kumppaneilla ja yrityksellä itsellään on etuosto- oikeus, mikäli kyseessä on osuuden siirtäminen jollekin muulle, kuin omistajan perheenjäsenelle.

(Hampshire 2004, 43)

Sociedad Limitadan perustaminen tapahtuu vaiheittain:

- o Perustamista varten varataan kaupparekisteristä nimi
- o Avataan pankkitili pääomatalletusta varten
- o Verotoimistosta haetaan CIF eli Y- tunnus yritykselle
- o Perustamiskirja eli escritura de constitucion allekirjoitetaan notariaatissa
- o Laaditaan yhtiöjärjestys
- o Maksetaan leimavero

(Espanja.org www-sivut 2011)

Nämä dokumentit mahdollistavat yrityksen rekisteröinnin kaupparekisteriin, ja toimenpiteet pankkitilin avaamista lukuun ottamatta on mahdollista hoitaa yhdessä asiointipisteessä (Generalitat de Catalunya).

6.1.5 Sociedad Limitada Nueva Empresa – Uusi pienesakeyhtiö

S.L.N.E on erikoismuoto pienesakeyhtiöstä S.L. Suurin ero on, että uuden nimi on rajoitettu. Yrityksen nimessä on oltava yhden perustajan nimi ja erikseen myönnetty numerokoodi. Uuden nimen myöntää lopullisesti yritysrekisteri ja nimeä voi hakea ainoastaan internetistä osoitteesta www.circe.es.

Tässä yhtiömuodossa pääoma on jakautunut osallistumisyksiköihin, joista ei voi käydä julkista kauppaa ja jokaisen osakkaan taloudellinen vastuu rajoittuu pääomanokseen. Uudessa pienesakeyhtiössä minimipääoma 3012 €, mutta myös maksimipääoma on määritelty ja se on 120 202 €. Yrityksen osakkaiden määrä on rajoitettu perustamishetkellä viiteen, jotta yritys pysyisi melko pienenä. Tämän yhtiömuodon suurin etu on sen nopea ja edullinen aloitus, josta on kuitenkin hyötyä vain espanjankielentaitoisille henkilöille, tai jos yritys sijaitsee niillä neljällä alueella, joissa on tarvittava teknologia online- rekisteröitymiseen. Tällä yhtiömuodolla pyrittiin nopeuttamaan ja helpottamaan uuden yrityksen perustamista Espanjaan. Euroopan Unionin määrittämien muutosten jälkeen Sociedad Limitada Nueva Empresa- muodon tuomat edut kuitenkin vähenevät. (Hobbs 2004, 112- 113, 133- 144, Morrison 2006, 54)

6.1.6 Sociedad Colectiva – Avoin yhtiö

Sociedad Colectiva on yksinkertaisin yritysmuoto, sillä sen omistaa kaksi tai useampi yhtiömies, joilla kaikilla on rajaton vastuu yrityksestä. Yhtiömiehet ovat sidottuja osallistumaan yrityksen hallintoon ja an-tamaan perustamisen yhteydessä sovitun panoksen yritykselle. Yhtiö-miehet eivät kilpaile yritystä vastaan ja ovat yhteisvas-tuussa kaikista yrityksen veloista. Vastaavasti he saavat osan yrityksen tuotosta. So-ciedad Colectivan perustamisvaiheet ovat lähes samat kuin osakeyhtiön muodostami-nessa. Avoimen yhtiön nimi koostuu kaikkien, tai joidenkin yhtiökumppaneiden ni-mistä ja perään lisätään `y compania`. (Hobbs 2004, 143)

6.1.7 Comunidad de Bienes – Yhteisyritys

Yhteisyritys ei ole itsenäinen kokonaisuus, vaan se on yritys, jonka emo- tai tytäryri-tys omistaa puoliksi jonkun konserniin kuulumattoman yrityksen kanssa. Yhteisyri-tyksen etuna on se, että perustaminen on helppoa, eikä siihen vaadita minimipääomaa ja virallinen perustamis-asiakirjakin tarvitaan vain, jos mukaan kuuluu kiinteistö. Omistajina voi toimia kaksi tai useampia yrityksiä, joilla on rajaton vastuu yhteis-yrityksestä ja sen veloista, jos ne ovat suuremmat kuin yrityksen varat. Verotuksen kannalta yhteisyritys ei ole laillinen kokonaisuus, joten sen ei tarvitse maksaa yritys-veroa. ALV on maksettava koko yrityksestä ja yritysten yksittäisten jäsenten on maksettava tuloveroa yksilöllisistä tuloistaan. (Hobbs 2004, 137- 138)

6.1.8 Sociedad Comanditaria – Kommandiittiyhtiö

Tämä yhtiö rakentuu aivan samalla tavalla kuin länsimainen kommandiittiyhtiö. Yh-tiöön kuuluu sekä äänettämiä yhtiömiehiä, että varsinaisia yhtiömiehiä. Äänettömien yhtiömiesten vastuu taloudesta rajoittuu vain heidän sijoittamaansa pääomaan, kun taas varsinaiset yhtiömiehet vastaavat yhtiön veloista henkilökohtaisesti ja koko omaisuudellaan. (Westerdahl 2001, 234)

Sociedad Comanditaria on kuten avoin yhtiö. Se on itsenäinen laillinen kokonaisuus, jonka omistaa useampi kuin yksi kumppani. Kommandiittiyhtiössä omistussuhde on jaettu yhden tai useamman varsinaisen yhtiömiehen, sekä yhden tai useamman äänettömän yhtiömiehen kesken. Äänettömillä yhtiömiehillä ei kuitenkaan ole oikeutta osallistua yrityksen hallintoon.

Kommandiittiyhtiön perustamisen vähimmäissumma on 60 101 €, joka on oltava kokonaan merkitty ja siitä pitää olla 25 % maksettuna perustamishetkellä. Yritys on rekisteröitävä yritysrekisteriin.

Sociedad comanditariassa yhtiömiehillä on samat oikeudet ja velvollisuudet kuin yhtiökumppaneilla avoimessa yhtiössä. Myös kommandiittiyhtiön nimi muodostuu yhtiökumppaneiden nimistä. Äänettömien yhtiömiesten nimet eivät kuitenkaan voi esiintyä yrityksen nimessä. Yritys on velvollinen maksamaan yritysveroa 30- 35 %. (Morrison 2006, 55, Hobbs 2004, 143- 144)

7 YRITYKSEN OSTAMINEN VS. PERUSTAMINEN

Yrittäjä joutuu miettimään, perustaako kokonaan uuden yrityksen, vai ostaako jo olemassa olevan. Molemmissa on hyvät ja huonot puolensa, uuden yrityksen perustaminen voi olla työläämpää ja yritystoiminnan käynnistämisen osalta riskialttiimpaa kuin yrityksen ostaminen. Yritystä ostettaessa ei toisaalta voi olla varma yrityksen historiasta ja esimerkiksi kirjanpidon luotettavuudesta.

7.1 Yrityksen ostaminen

Yrityksen ostamiseen saattaa sisältyä vähemmän riskejä kuin uuden perustamiseen. Yrityksen ostamisessa on usein se selkeä etu, että sillä on jo vakiintunut asiakaskunta ja se tuottaa vakaata kassavirtaa. Parhaassa tapauksessa edellä mainittujen lisäksi voidaan vielä saada valmiit toimiluvat, tavarantoimittajat ja laitteet sekä jopa koulutettu ja asiantunteva henkilökunta. Usein uutta yritystä perustettaessa kulmakiveksi muodostuu juuri asiakaskunnan ja tunnettuuden puute, joiden saavuttamiseen saattaa vuosia. (Hobbs 2004, 160)

Iso osa uusista yrityksistä joutuu lopettamaan toimintansa jo ensimmäisen kahden vuoden aikana. Toimivat, olemassa olevat yritykset ovat jo läpikäyneet tämän vaiheen, joten ostamalla valmiin yrityksen voidaan pienentää tätä riskiä. Lisäksi näillä yrityksillä on yleensä jo mainetta, lojaalit asiakkaat, tunnetut tuotteet ja paikka markkinoilla.

Yrityksen ostamiseen liittyy luonnollisesti Espanjassakin vähemmän paperityötä kuin uuden perustamiseen, sillä jo olemassa olevat toimintaluvat voidaan vain siirtää myyjältä ostajalle. Yrityksen arvottaminen voi kuitenkin olla erittäin vaikeaa, miten voidaan luotettavasti arvioida aineetonta omaisuutta, kuten mainetta, tunnettuutta ja asiakaskuntaa? Erityisesti ulkomaalaisen voi olla vaikeaa arvioida yrityksen käypää hintaa. Useilla yrittäjillä verokirjat eivät välttämättä ole ajan tasalla, joten viralliset asiakirjat saattavat kertoa taloudellisesta tilanteesta aivan muuta kuin totuuden. Suhteellisen usein yrityksiä myydään juuri taloudellisten vaikeuksien vuoksi, jolloin sellaisen yrityksen ostaminen ei useinkaan ole kannattavaa. (Hampshire 2004, 43- 44)

7.2 Yrityksen perustaminen

Jos päättää perustaa uuden yrityksen, pääsee aloittamaan täysin alusta. Yrittäjä saa tehdä yrityksestä juuri sellaisen kuin haluaa, eikä sillä ole vanhan yrityksen mukanaan tuomaa menneisyyttä taakkanaan. Yritysmuodoista voi valita mieleisensä, ja koska yrityksen perustamiseen liittyvät toimenpiteet ovat huomattavasti halvempia ja helpommin hoidettavissa kuin aikaisemmin, ei perustamista kannata turhaan pelätä. Suurimpana riskinä tässä on se, kuinka hyvin yritystoiminnan saa käynnistymään, jotta yritys selviää kriittisistä ensimmäisistä vuosista. Juuri tässä liikeidean ja toiminta-ajatuksen merkitys nousee vahvasti esille; löytyykö yritykselle markkinarako ja riittävästi potentiaalista asiakaskuntaa. Yrityksen perustaminen vaatii siis yrittäjältä paljon aikaa ja energiaa, mutta hankkeen onnistuessa ja lähtiessä kannattavasti käyntiin yrittäjä voi rauhallisin mielin nauttia menestyksestä, sillä yrityksellä ei ole historiassaan ikäviä yllätyksiä. (Hobbs 2004, 39- 43)

8 YHTEENVETO

Yrittäminen on periaatteessa hyvin samanlaista maasta riippumatta, ja hyvän sekä loppuun asti harkitun liikeidean merkitys on tärkeää muistaa. Kulttuurierot ja maan tavat asettavat toki omat haasteensa yrittäjälle, mutta jos yrittäminen ulkomailla kiinnostaa, ei sitä kannata turhaan pelätä. Lisäksi Euroopan Unionin alueella yrittäjäksi ryhtyminen on nykyään kohtuullisen helppoa ja nopeaa, sillä vain suojatuissa ammateissa toimimista on lainsäädännöllä rajoitettu. Monet espanjalaiset yritysmuodot muistuttavat myös läheisesti suomalaisia yritysmuotoja.

Tutkimusta tehdessäni opin paljon yrittämisestä, Euroopan Unionin säädöksistä sekä toimintatavoista Espanjassa. Vaikka sekä Barcelonan alue että Aurinkorannikko ovat minulle jossain määrin tuttuja jo ennestään, sain uutta tietoa tutkimuksen aikana valtavasti. Nyt kun tutkimus on valmis, tiedän muun muassa perusasiat mitä tarvitaan kun perustetaan yritystä Espanjaan, ja minulla on myös tietoa espanjalaisista yritysmuodoista sekä luvista, joita tarvitaan Espanjassa oleskeluun ja siellä työskente-

lemiseen. Tärkein oppimani asia saattoi kuitenkin olla se, että nykyään myös Espanjassa yrityksen perustaminen on melko nopeaa ja prosessi itsessään on yksinkertainen, joten mikäli unelmana on muutto Espanjaan, niin rohkeasti vain.

LÄHTEET

Angloinfo www- sivut 2011. Viitattu 21.8.2011
<http://spain.angloinfo.com/>

Asesoria MOP Consulting www- sivut 2011. Viitattu 28.6.2011
<http://www.mopconsulting.com/fi/index.htm>

Espanjan tieto- ja palvelukeskuksen www-sivut 2011. Viitattu 19.8.2011
<http://www.fennica.net/s/w/e/enettico.htm>

Espanja.org www- sivut 2011. Viitattu 12.6.2011
<http://espanja.org/>

Espanjainfo www- sivut 2011. Viitattu 9.9.2011
<http://www.espanja-info.net/>

Euroopan Komission www- sivut 2011. Viitattu 18.5.2011
http://ec.europa.eu/index_fi.htm

Euroopan Unionin www- sivut 2011. Viitattu 23.5.2011
http://europa.eu/index_fi.htm

Finpro www- sivut 2011. Viitattu 19.8.2011
<http://www.finpro.fi/>

Haaga- helia www- sivut 2011. Viitattu 23.5.2011
<http://myy.helia.fi/~heita/liikeidea.htm>

Hampshire, D. 2004. Living and Working in Spain. London: Survival Books

Hobbs, G. 2004. Starting a business in Spain. Oxford: Vacation work

Morrison T. 2006. Kiss, bow or shake hands: The bestselling guide to doing business in more than 60 countries. 2. painos. Avon: Adams Media.

Instituto Espanol de Comercio Exterior 2004. A Guide to Business in Spain. Madrid

Suomen suurlähetystön www- sivut 2011. Viitattu 26.6.2011
<http://www.finlandia.es/Public/Default.aspx>

Suomen Yrittäjien www- sivut 2011. Viitattu 9.9.2011
<http://www.yrittajat.fi/>

Sutinen M & Wiklund E. 2005. Kaikki mitä olet halunnut tietää yritys-toiminnasta mutta et ole tiennyt keneltä kysyä. 10. uudistettu painos. Savonia ammattikorkeakoulu. Kuopio: Kirjakas

Westerdahl S. 2001. Askelmerkit Espanjaan. 4. uud. p. Fuengirola: S.I. Media S.L

Wikimedia Commons www- sivut 2011. Viitattu 27.7.2011

Williams R. 2006. Barcelona & Catalonia. London: Dorling Kindersley